

بررسی ارتباط هپاتیت‌های B و C با ترومبوز وریدهای عمقی (DVT) در افراد معتاد تزریقی

مجتبی رستمی جلیلیان^{۱*}، M.D.، مریم امید قائمی^۲، M.D.، نازیلا کسائی^۳ MS.C.

آدرس مکاتبه: دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، مرکز تحقیقات بیماریهای عفونی و گرمسیری، اصفهان، ایران.

تاریخ اعلام قبولی مقاله: ۸۵/۶/۳۰

تاریخ دریافت مقاله اصلاح شده: ۸۵/۶/۲۸

تاریخ اعلام وصول: ۸۵/۳/۶

خلاصه

مقدمه: HCV و HBV به عنوان دو عامل ایجاد عوارض وخیم کبدی، عوارض خارج کبدی زیادی نیز دارند، که از آن جمله، مسیر مبتلایان، به سمت ایجاد سندرم آنتی فسفولیپید است. این مطالعه با هدف بررسی ارتباط احتمالی هپاتیت‌های B و C با ایجاد ترومبوز در معتادان تزریقی، به عنوان افراد در معرض خطر این بیماریها، و به منظور اتخاذ روشهای پیشگیری مناسب، طراحی و اجرا گردید.

مواد و روش کار: در این مطالعه مقطعی، ۱۴۸ معتاد تزریقی مراجعه کننده به بیمارستانها و درمانگاههای شهر اصفهان، بین سالهای ۸۱ تا ۸۳، به روش غیر احتمالی آسان وارد مطالعه شدند. وجود ترومبوز در افراد مورد مطالعه با معاینات بالینی تعیین گردید و در صورت وجود ترومبوز، اندام درگیر و فاصله زمانی بین ایجاد ترومبوز و مصرف مواد مخدر تزریقی ثبت شد. سپس افراد به دو گروه تقریباً مساوی واجد ترومبوز (۷۲ نفر (۴۸٪)) و فاقد ترومبوز (۷۶ نفر (۵۲٪)) تقسیم شدند. همچنین اطلاعات زمینه‌ای و دموگرافیک افراد ثبت شده، تستهای HCV-Ab و HBS-Ag با روش الیزا جهت تشخیص موارد مبتلا به هپاتیت‌های B و C از آنها به عمل آمد. سپس ارتباط نتایج آزمایشات هپاتیت و نیز ارتباط فاکتورهای زمینه‌ای با ترومبوز بوسیله‌ی تستهای مجذور کای و رگرسیون لجستیک مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفته، $P < 0.05$ معنی دار تلقی گردید.

نتایج: هپاتیت C در ۴۵/۸٪ افراد با سابقه ترومبوز و ۳۴/۲٪ افراد بدون سابقه ترومبوز مشاهده گردید. هپاتیت B نیز در ۱۶/۶٪ افراد با سابقه ترومبوز و ۹/۲٪ افراد بدون سابقه ترومبوز موجود بود. رابطه‌ی معنی‌داری بین ابتلاء به هپاتیت‌های B و C با ایجاد ترومبوز مشاهده نگردید ($P > 0.05$). بین مدت زمان مصرف مواد مخدر تزریقی با هپاتیت B، هپاتیت C، و ایجاد ترومبوز ارتباط معنی‌داری وجود داشت ($P = 0.000$). بیشترین ناحیه درگیر، ترومبوز ساق پای راست بود (۳۳/۳٪).

بحث: ابتلاء به هپاتیت‌های ویروسی B و C شانس ایجاد ترومبوز را افزایش نمی‌دهد. از آنجائی که مطالعات دیگر افزایش میزان آنتی بادی آنتی کاردیو لپتین را در این بیماران نشان داده‌اند و نیز نتایج متناقصی در دنیا گزارش شده است، این مورد، تحقیق و تفحص بیشتری را با انجام آزمایشات دقیق‌تر می‌طلبد. از سوی دیگر، با افزایش مدت زمان مصرف مواد مخدر تزریقی، شانس ابتلا به هپاتیت‌های B و C و ترومبوز افزایش می‌یابد که در این زمینه، دادن آموزش و اطلاع‌رسانی به جامعه‌ی معتادین لازم و مفید می‌باشد.

واژگان کلیدی: هپاتیت B، هپاتیت C، اعتیاد تزریقی، ترومبوز.

۱- متخصص بیماریهای عفونی و گرمسیری، هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی و مرکز تحقیقات بیماریهای عفونی و گرمسیری اصفهان.

۲- پزشک عمومی.

۳- کارشناس پژوهشی مرکز تحقیقات بیماریهای عفونی و گرمسیری اصفهان.